บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุโขทัย โทร ๐-๕๕๖๑-๐๕๖๔ โทรสาร ๐-๕๕๖๑-๐๖๘๙
E-mail : saraban_sti@opsmoac.go.th

ที่ กษ ๐๒๒๔.สท/๕๖๗ **วันที่** ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง รายงานผลดำเนินการจัดทำเวทีชุมชนภายใต้โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

เรียน เกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุโขทัย

ตามบันทึกข้อความที่ กษ ๐๒๒๔.สท/๕๐๖ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๘ ได้อนุมัติให้กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุโขทัย ดำเนินการจัดเวทีชุมชนเพื่อรวบรวมข้อมูลสำหรับใช้ประกอบในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านของหมู่ที่ ๙ บ้านห้วยคล้า ตำบลสามเรือน อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย ในวันพฤหัสบดีที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๘ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ศาลาอเนกประสงค์ หมู่ที่ ๙ ตำบลสามเรือน อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย และจัดทำอาหารว่างและเครื่องดื่ม สำหรับคณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงระดับอำเภอ อำเภอศรีสำโรงและผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายเข้าร่วมเวทีชุมชนฯ จำนวน ๕๐ คน ๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๑,๒๕๐ บาท (หนึ่งพันสอง ร้อยห้าสิบบาทถ้วน) โดยขอเบิกจากเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ.๒๕๖๘ แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง กิจกรรมขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง งบรายจ่ายอื่น ค่าใช้จ่ายโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง นั้น

บัดนี้ การจัดเวทีชุมชนดังกล่าวข้างต้น ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นลงแล้ว โดยมีนายภิรมย์ โสพส เกษตรอำเภอศรีสำโรง ทำหน้าที่ประธานและกล่าวเปิดการจัดทำเวทีชุมชน ซึ่งมีผู้เข้าร่วมเวทีชุมชนรวมทั้งสิ้นจำนวน ๖๗ คน ได้แก่ คณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงระดับอำเภอ อำเภอศรีสำโรงและผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑๗ คน และเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายเข้าร่วมเวทีชุมชนฯ จำนวน ๕๐ คน และขอสรุปรายงานผลการจัดเวทีชุมชน ดังนี้

- เวลา ๐๙.๑๕ น. - ๑๐.๐๐ น. นางสาวจริยาวดี เอมโอช (เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุโขทัย ชี้แจงที่มาโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ ให้แก่ผู้เข้าร่วมเวทีชุมชนได้รับทราบ ดังนี้

สืบเนื่องจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ ซึ่งเป็นโครงการสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อปรับโครงสร้างการผลิตในภาคการเกษตรในระดับพื้นที่ (หมู่บ้าน ตำบล) โดยส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในพื้นที่สามารถวิเคราะห์ศักยภาพและโอกาส วางแผนการผลิตที่เชื่อมโยงกับความต้องการของตลาด มีตลาดรองรับที่ชัดเจน และเพื่อจัดทำแผนธุรกิจเกษตรรายสินค้าในการเข้าถึงแหล่งทุนจากสถาบันการเงิน ตลอดจนเข้าถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่จำเป็น การทำเกษตรที่ได้มาตรฐานเพื่อยกระดับการผลิตของตนเอง โดยใช้กลไกการบริหารงานระหว่างระดับพื้นที่ (คณะกรรมการหมู่บ้าน อาสาสมัครเกษตร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด ฯลฯ) ซึ่งจังหวัดสุโขทัยได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ระดับอำเภอ (คำสั่งจังหวัดสุโขทัยที่ ๒๖๕/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๕) เพื่อสนับสนุนการจัดทำและขับเคลื่อนแผน

การเกษตร...

การเกษตรระดับหมู่บ้าน บูรณาการความร่วมมือส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน ในพื้นที่อำเภอ เพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานโครงการ ติดตามความก้าวการดำเนินงานโครงการ ร่วมแก้ไขปัญหาการดำเนินงาน และรายงานผลต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัดทราบอย่างต่อเนื่อง และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งอำเภอศรีสำโรงได้มีการจัดประชุมคณะทำงานโครงการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๘ เมื่อวันพุธที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เวลา ๑๓.๓๐ น. ณ ห้องประชุมอำเภอศรีสำโรง ชั้น ๒ ตำบลคลองตาล อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย โดยคณะทำงานโครงการฯ ได้มีมติให้ความเห็นชอบในวาระเพื่อพิจารณา ได้แก่

๑. คัดเลือกพื้นที่ บ้านห้วยคล้า หมู่ที่ ๙ ตำบลสามเรือน อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย และสินค้าข้าว เป็นเป้าหมายในการดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ ของอำเภอศรีสำโรง เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพและมีการรวมกลุ่มและขึ้นทะเบียนเป็นศูนย์ข้าวชุมชนกับกรมการข้าว (ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านห้วยคล้า) สามารถพัฒนาให้เป็นตัวอย่างให้กับเกษตรกรในพื้นที่ตำบลสามเรือนได้

๒. คัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (เกษตรมูลค่าสูง) จำนวน ๒ ท่าน ได้แก่ นางสมคิด โตจริง และนางสาวปวีณา ทิพทอง

๓. กำหนดให้ดำเนินการจัดเวทีชุมชน เพื่อรวบรวมข้อมูลสำหรับใช้ประกอบในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ในวันพฤหัสบดีที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๘ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ศาลาอเนกประสงค์ หมู่ที่ ๙ ตำบลสามเรือน อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย

- เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. นายปรัชญา ทานะแจ่ม (นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ) สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสำโรง นำเสนอข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรของหมู่บ้านพร้อมด้วยหัวหน้าส่วนราชการในพื้นที่ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และผู้ร่วมจัดทำเวทีชุมชน ร่วมกันดำเนินการทบทวนแผนพัฒนาหมู่บ้านด้านการเกษตร โดยนำเสนอความคิดเห็นร่วมกันในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและศักยภาพของหมู่บ้าน (จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค) ตลอดจนสำรวจ ตรวจสอบความต้องการพัฒนาด้านการเกษตรของหมู่บ้าน เพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางการพัฒนาและจัดทำแผนงาน/โครงการด้านการเกษตรภายใต้แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ดังนี้

<u>การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรของหมู่บ้าน</u>

๑.๑ การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน หรือสภาพแวดล้อมภายใน

๑) จุดอ่อน คือ

(๑) ทำการเกษตรเชิงเดี่ยว (ข้าว)

(๒) ใช้ปุ๋ยและสารเคมี ไม่ถูกต้องตามหลักการใช้

(๓) ขาดความรู้และเทคโนโลยีการแปรรูปผลผลิตข้าว

(๔) เกษตรกรส่วนใหญ่อายุสูงวัย ขาดเกษตรกรรุ่นใหม่เข้ามาต่อยอด

(๕) เกษตรกรไม่ได้ทำแผนการผลิตสินค้า

(๖) เกษตรกรยังมีการจัดการเศษวัสดุทางการเกษตรไม่ถูกต้อง

๒) จุดแข็ง คือ

(๑) มีการรวมกลุ่มกันลักษณะกองทุนหมุนเวียน

- มีกองทุนหมู่บ้าน
- มีกลุ่มออมทรัพย์

(๒) มีการรวมกลุ่มที่ประสบความสำเร็จในด้านการเกษตร (ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลบ้านห้วยคล้า)

(๓) มีเส้นทาง...

(๓) มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกระหว่างหมู่บ้าน

- ติดถนนสายหลัก

- เส้นทางถนนเชื่อมต่อกันทุกหมู่บ้าน

(๔) มีแหล่งรับซื้อผลผลิต(โรงสี) บริเวณใกล้เคียง

(๕) มีการประชุมหมู่บ้านทุกเดือนเพื่อแจ้งข่าวสารและชี้แจงในเรื่องต่างๆ

(๖) มีทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ

- ชาวบ้านขยันทำมาหากินในการประกอบอาชีพ

- เชื่อฟังผู้นำ และร่วมเสนอความคิดเห็นตามแนวทางการปกครองระบอบประชาธิปไตย

- มีความสามัคคีภายในหมู่บ้านช่วยกันรับผิดชอบกิจกรรมภายในหมู่บ้าน

๑.๒ การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก หรือสภาพแวดล้อมภายนอก

๑) โอกาส คือ

(๑) มีจุดรับซื้อผลผลิตใกล้เคียงในพื้นที่

(๒) มีหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเข้ามาสนับสนุน ทั้งแหล่งเงินทุน อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย

(๓) มีหน่วยงานภาครัฐสนับสนุนและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตที่ถูกต้อง

(๔) มีหน่วยงานภาครัฐสนับสนุนการผลิตพืชปลอดภัย (เกษตรอินทรีย์, GAP) เพื่อยกระดับมาตรฐานสินค้า

๒) อุปสรรค คือ

(๑) ต้นทุนการผลิตสูง

(๒) ราคาผลผลิตตกต่ำ

(๓) เกิดภัยธรรมชาติในฤดูน้ำหลาก (อุทกภัย)

(๔) เกิดโรคพืชและแมลงศัตรูพืชระบาด

<u>การวิเคราะห์ปัญหาด้านการเกษตรของหมู่บ้าน</u>

๑. ผลผลิตทางการเกษตรราคาตกต่ำ

<u>สาเหตุ</u> ผลผลิตออกในช่วงเวลาเดียวกันจำนวนมากและพ่อค้าคนกลางรับซื้อผลผลิตในราคาต่ำ

<u>แนวทางการแก้ไข</u>

- วางแผนการผลิต

- รวมกลุ่มกันในผู้ผลิตแล้วต่อรองราคาพ่อค้าคนกลางในราคาที่เป็นธรรมและสมเหตุสมผล

- รวมกลุ่มกันแปรรูปสินค้าทางการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

๒. ต้นทุนการผลิตสูง

<u>สาเหตุ</u> ปัจจัยการผลิตมีราคาสูงขึ้น (เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช)

<u>แนวทางการแก้ไข</u>

- ทำแผนการผลิต จดบันทึกข้อมูลการปฏิบัติในแปลง ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชให้ถูกช่วงเวลา ตามอัตราที่กำหนดและถูกกับชนิดของโรคและแมลงศัตรูพืช

- ลดการใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช และเพิ่มการใช้สารชีวภัณฑ์ ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ยน้ำหมัก

๓. เผาตอซัง...

๓. เผาตอซังและเศษฟางข้าว

สาเหตุ ไม่สามารถจัดการเศษฟางข้าวได้ทันต่อรอบการปลูกข้าวในรอบถัดไป

แนวทางการแก้ไข

- ไถกลบ หมักฟางข้าว
- อัดก้อนฟาง

การเสนอปัญหาและความต้องการด้านการเกษตร

ในการจัดเวทีชุมชนภายใต้โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ ได้สอบถามความต้องการพัฒนาด้านการเกษตรของหมู่บ้าน เพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางการพัฒนาและจัดทำแผนงาน/โครงการ โดยการใช้บัตรคำให้เกษตรกรเสนอปัญหาและความต้องการด้านการเกษตร สรุปผลดังนี้

๑. ปัญหาและความต้องการด้านการเกษตร

๑) ต้นทุนการผลิตสูง

๒) ราคาผลผลิตตกต่ำ

๓) ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูก(รอบนาปรัง)

๔) พันธุ์ข้าวไม่มีคุณภาพ

๕) โรค/แมลงระบาด ทำลายผลผลิต

๒. ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

๑) ต้นทุนการผลิตสูง

- การปรับปรุงบำรุงดินด้วยวิธีที่เหมาะสม
- การตรวจดิน วิเคราะห์ ความเป็นกรด/ด่างของธาตุอาหารในดิน เพื่อใช้ปุ๋ยให้เหมาะสมกับชนิดของดิน
- การใช้ปุ๋ยหมัก ปรับปรุงบำรุงดิน
- ใช้สารชีวภัณฑ์/น้ำหมักชีวภาพ
- ศึกษาเรียนรู้เรื่องวิธีการทำข้าวย่ำตอ เพื่อลดต้นทุน

๒) ราคาผลผลิตตกต่ำ

- ศึกษาเรียนรู้/อบรมการผลิตพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือเกษตรกรต้นแบบด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว
- ศึกษาเรียนรู้เรื่องการแปรรูปข้าว เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต

๓) ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูก (รอบนาปรัง)

- วางแผนการเพาะปลูกให้ตรงกับช่วงเวลาน้ำมาก น้ำน้อย
- ปรับเปลี่ยนการปลูกพืชเชิงเดี่ยว เป็นการปลูกพืชใช้น้ำน้อย

๔) พันธุ์ข้าวที่นำมาปลูกไม่มีคุณภาพ

- ซื้อจากแหล่งจำหน่ายที่มีมาตรฐาน น่าเชื่อถือ มีใบรับรอง
- ซื้อจากศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว หรือกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ศูนย์ข้าวรับรอง

๕) โรค/แมลง ระบาด ทำลายผลผลิต

- ศึกษาเรียนรู้/อบรมเรื่องแมลงศัตรูข้าว และวิธีป้องกันกำจัดโดยชีววิธีหรือสารเคมีที่ถูกต้องและเหมาะสม

แนวทางการ...

โดยแนวทางการพัฒนาและจัดทำแผนงาน/โครงการด้านการเกษตรภายใต้แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ดังนี้

๑. กิจกรรม การให้ความรู้การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร เกี่ยวกับกระบวนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพให้ได้มาตรฐาน GAP / มาตรฐานอินทรีย์ เพื่อจำหน่าย

๒. กิจกรรม พัฒนานักการตลาดรุ่นใหม่และการสร้างเครือข่ายระหว่างกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีในพื้นที่ เพื่อเชื่อมโยงด้านการตลาด

๓. กิจกรรม ศึกษา ดูงาน และแลกเปลี่ยนความรู้กับเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จด้านการบริหารจัดการกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพมาตรฐาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางสาวจริยาวดี เอมโอช)
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

(นางสาวณปภัช เจริญบุตรานนท์)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ